

PIONIERSBULLETIN

Kwartaaljournaal Pioniersbrigade | Pioniers van de Toekomst

“Be good and tell it”

De werkgroep communicatie wil graag doen waarvoor ze bedoeld is, maar heeft daarvoor input nodig vanuit de themagroepen. De pioniers wordt verzocht ook alert te zijn op ‘kleine nieuwtjes’ en deze door te geven aan Elly van Wieren.

Versterking

Klaas Eeuwema (r) in gesprek met Guido Mangnus.

“Pioniers van de Toekomst sprong me in het oog”, zegt Klaas Eeuwema, nieuw aan tafel bij de pioniersbrigade. Klaas komt uit Roden en woont sinds 2000 in Emmeloord. Hij is docent bedrijfskunde aan Aeres Hogeschool in Dronten en schrijft maandelijks als technisch tekstschrijver een artikel voor een vakblad. “De activiteiten die de pioniers ontplooiën over duurzaamheid trekken mij aan. Met name het symposium waar ik de laatste keer ben geweest, heeft gemaakt dat ik heb gezegd: ‘Ik wil wel wat doen voor deze club.’”

- 2 -

Corine Flipse en Lous Bosselaar sluiten de partnerschapsovereenkomst, met op de achtergrond de aanleg van het Voedelbos. ©Pim van der Maden

Pioniers en Rabobank sluiten maatschappelijk partnerschap

De Pioniers van de Toekomst en de Rabobank Noordoostpolder-Urk hebben een maatschappelijke partnerschapsovereenkomst gesloten. In dat kader zal Corine Flipse, directeur particulieren, de vergaderingen van de pioniersbrigade bijwonen.

Corine is geboren en getogen in Noordoostpolder, ging studeren in Amsterdam, maar koos er toch weer voor hier te gaan wonen en werken. “De polder heeft iets unieks. Ik voel me betrokken bij m’n werkgebied en vind het belangrijk om te investeren in de dingen die om ons heen gebeuren.” Zo is ze bestuurslid van StEP en namens de Rabobank heeft ze zitting in de themagroep ‘gebouwd gebied’ van Netwerk EnergieNeutraal. Aan tafel bij de pioniersbrigade vertegenwoordigt ze de Rabobank als maatschappelijke partner. “Ik ben onder de indruk van wat er op papier gebeurt bij de pioniers, maar ik zit hier aan tafel omdat ik er iets meer ‘beeld en geluid’ bij wil krijgen. Wij zijn van mening dat onze rol verder dient te gaan dan het geven van een zak met een geld. We gaan kijken waar we elkaar kunnen versterken en ondersteunen.”

- 2 -

- vervolg van voorpagina -

Klaas is in eerste instantie ingelijfd bij de themagroep evenementen en zal daarnaast waar nodig technische onderwerpen begrijpelijk verwoorden.

Fairtradegemeente

De gemeente heeft toegezegd de komende zeven jaar weer fairtradekoffie/-thee gaan drinken. "Hiervoor is een nieuwe aanbesteding geweest en die is in ondertussen rond", vertelt Agnes Olgers. "Het officiële moment om dat bekend te maken willen we koppelen aan een moment dat we het officiële fairtradepredicaat weer krijgen." Om onduidelijke reden staat Noordoostpolder niet meer als zodanig te boek. "Dat zit vast op een stukje communicatie, maar we zijn er mee bezig om dat weer recht te trekken."

'Max Havelaar'-musical

De fairtradegroep gaat naar de 'Max Havelaar'-musical in Duiven om te kijken of die eventueel geschikt is om in 2021 - tijdens de Fair Trade Week voorjaarseditie - naar Noordoostpolder te halen. "We kunnen 'm hier sowieso wel krijgen, als we maar betalen", licht Agnes toe, "maar of dat haalbaar is moeten we uitzoeken. Als we vinden dat de musical geschikt is om naar hier te halen, dan nemen we contact op met het Cultuurbedrijf. We moeten ook een inschatting maken hoeveel mensen er op af zullen komen." Mogelijk kan de voorstelling als groot evenement worden opgepakt in samenwerking met de gemeente.

- vervolg van voorpagina -

Penningmeester Lous Bosselaar zegt in een toelichting op het jaarverslag dat het bestuur hoopt dat het maatschappelijk partnerschap navolging krijgt. "De maatschappelijke partner heeft naast de sponsorstatus van minimaal 5.000 euro per jaar een speciale verbinding met onze stichting. Het mooie hieraan is dat je elkaar gaandeweg vindt. Uiteraard met wederzijds respect voor elkaars onafhankelijke posities." De pioniers hebben tevens een dergelijke overeenkomst met de gemeente. Henk Tiesinga vat samen dat Pioniers van de Toekomst een gezonde stichting is. "Met voldoende sponsors in geld, diensten en partnership, waardoor we kunnen doen wat we doen. Maar we moeten er wel alert op blijven."

Opeenstapeling evenementen

De evenementencommissie is in het leven geroepen om in opdracht van de gemeente drie evenementen per jaar te organiseren. Vorig jaar zijn er echter twee opgeschort, waardoor de teller voor dit jaar op vijf staat. "We moeten er voor waken dat we geen stuwmeer creëren", merkt voorzitter Henk Tiesinga op.

Op de dag van de vergadering kan echter nog niemand vermoeden dat vanwege het Corona-virus activiteiten voor onbepaalde tijd opgeschort worden. De voorzitter van Pioniers van de Toekomst wijst wat betreft de organisatie van evenementen op de overeenkomst met de gemeente. "Vroeger besteedde de gemeente dat uit. Wij organiseren die evenementen als vrijwilligers, dus we houden geld over voor onze pot. Het is essentieel dat we dat in leven houden, want het is een stukje van ons bestaan. We willen die samenwerking ook graag uitbreiden naar andere organisaties. Maar we moeten er

- 3 -

Voor een eerlijk loon

De fairtradegroep heeft een muurschild laten maken om fairtrade bedrijven en instellingen in de gemeente uit te lichten. "Wij hebben er bewust voor gekozen om er geen fairtrade gemeente op te zetten, maar het iets algemener te houden", vertelt Annie van Zwol. "We hebben gekozen voor 'Fairtrade voor een eerlijk loon'. Fairtrade gaat natuurlijk om meer, maar een eerlijk loon is wel het belangrijkste." De groep gaat de borden zo mogelijk tijdens de Fair Trade Week uitdelen of gaat naar de bedrijven toe voor individuele persmomenten.

NEN ook voor Urk

Netwerk EnergieNeutraal (NEN) is wat bij aanvang Netwerk Noordoostpolder Energieneutraal werd genoemd. De naam is gewijzigd om partijen vanuit Urk niet buiten te sluiten. Peter Brouwer meldt dat een belangstellende van Urk onlangs contact heeft gezocht en dat er gesprekken gaan plaatsvinden over eventuele samenwerking.

- vervolg van pag. 2 -

wat betreft de gemeente wel rekening mee houden dat het moet zwaluwstaarten met haar beleid."

Thema's aandragen

Thema's worden in overleg met de gemeente bepaald. De pioniers willen thema's als afval, bermbeheer en mobiliteit aandragen. Thema's die nog openstaan van 2019 zijn de onderwijs-onferentie en energieneutraal erf in combinatie met gasloos wonen. "Die twee onderwerpen hebben op zich niet zoveel met elkaar te maken", zegt Elly. "Voor energieneutraal erf hebben we de mogelijkheid om aan te haken bij een agrarische open dag, die waarschijnlijk in juni gehouden wordt. Maar dan zitten we nog wel met thema gasloos wonen." Om daar een informatiebijeenkomst voor in de bibliotheek te houden, ziet de commissie niet zitten. "De laatste gelegenheid - Duurzaam op Weg in mei 2019 - was geen succes en we zien niet gebeuren dat dat nu ineens wel zo zal zijn." Gasloos wonen richt

zich bovendien met name op mensen die nieuw bouwen, want die hebben geen keus. "Voor bestaande bouw loont het gewoon nog niet. Het is te experimenteel, een stap te ver", concludeert de vergadering. Klaas gaat verder: "We hebben erover nagedacht dat thema wat te verbreden. Als je een woning loskoppelt, wat voor alternatieven heb je dan? Uiteindelijk kwamen we op isoleren. Is dat ook iets waar een match te maken is met het project in De Zuidert?" Peter en Corine nemen de vraag mee naar het Netwerk EnergieNeutraal. Henk stelt voor: "De informatie kan ook iets zijn voor gastlezingen tijdens de jaarvergaderingen van dorpsbelangen. Daar kun je veel kwijt."

Voor wat betreft het aandragen van thema's voor evenementen mag er best wat meer 'out of the box' worden gedacht, merkt Peter op. Corine vult aan: "Je organiseert geen evenement omdat je een evenement moet organiseren. Je wilt een doel hebben en ook een doel dat aanspreekt." Henk spreekt van verbreding van de focus die de gemeente legt op energietransitie. Agnes' vraag of een fairtrade-evenement zoals de 'Max Havelaar'-musical dan ook in aanmerking komt, wordt beaamt. "Het is een van de millenniumdoelen en de gemeente wil fairtrade promoten, dus dat zou prima kunnen", merkt Henk op. "Dat is de verbinding die we zoeken. We willen geen dingen alleen doen, maar samen met andere partijen."

DuurzaamDoor

In het kader van het landelijke en provinciale project DuurzaamDoor kan Kees Knook, voorzitter van de voedselpioniers, meedelen dat de eerste training boerderij-educatie van start gaat. "Boeren worden getraind zodat zij schoolklassen op hun bedrijf kunnen ontvangen om zo de afstand tussen producent en consument te verkleinen." Smaaklessen op scholen krijgen een vervolg met trainingen aan agrarische ondernemers, zodat zij deze lessen op scholen kunnen gaan verzorgen. Om de categorie jongeren te inspireren voor wie smaaklessen niet meer aansprekend zijn, wordt er nagedacht over een game. Taco attendeert de themagroep na een korte online zoektocht op een bestaande game van de WUR.

Floriade 2022

Kees en Elly zijn ter oriëntatie naar het Floriade-terrein in Almere geweest. "We hebben een wervend verhaal gehoord, dat we van alles kunnen organiseren in het innovatiepaviljoen van de provincie dat eind dit jaar geopend wordt." De voedselpioniers hebben echter geconcludeerd dat er te weinig aanknopingspunten zijn voor deelname. "Als je daar iets wilt, moet je bovendien ook nogal wat geld meenemen."

Start project woningisolatie

"Ervaren hoe mensen zo ver te krijgen hun huis te isoleren en een model ontwikkelen dat in de hele provincie kan worden uitgerold." Dat zijn volgens Peter Brouwer de hoofddoelen van het project waarin De Zuidert in Emmeloord als proeftuin fungeert.

'Samen isoleren we De Zuidert' is een project van de themagroep 'gebouwd gebied' van Netwerk EnergieNeutraal. Omdat het netwerk geen juridische entiteit is, fungeert stichting Pioniers van de Toekomst als facilitator voor het aanvragen en beheren van subsidies. De stichting is dus formeel projecteigenaar. Na toekenning van een subsidie door de provincie is het project in november 2019 van start gegaan.

Peter is voorzitter van de themagroep en Corine Flipse heeft namens de Rabobank zitting in de groep. Zij geven een toelichting op de ontwikkeling van het project. "Als je begint over hoe krijgen we een wijk van het gas af, dan wordt het wel heel erg ambitieus en gaan mensen afhaken", vertelt Corine over de keuze voor isolatie. "De goedkoopste energie is nog altijd de energie die je niet nodig hebt. Isoleren is wat dat betreft een 'no regret'-maatregel. Je houdt het daarmee open voor mensen die niet voorop willen lopen. We beginnen zagezegd aan de basis." Ook De Zuidert als proeftuin is bewust gekozen. Peter: "Je hebt daar een behoorlijke koopmarkt en het gaat om woningen uit de jaren '80 die relatief makkelijk te isoleren zijn. Dat kost weliswaar geld, maar je verdient het ook snel weer terug."

- 5 -

Local for local

Het ontwikkelen van het Voedselbos en de Akker van de Toekomst zijn als projecten - "aan het begin en het eind van een duurzame voedselketen" - ondergebracht bij de voedselpioniers. "We zouden echter in het kader van local for local, de korte ketens, hier ook wat willen organiseren", merkt Kees op, "maar dat is lastig". Hij wordt hierin bevestigd door Marja Hoorweg, projectleider van Uitjeregio.nl. "Zij zijn in gesprek met Flevofood die weer verbonden zijn met de Taskforce Korte Ketens. Die timmeren aardig aan de weg. De gemeente is voornemens hun netwerkpartner te worden. Wij hebben een relatie met de gemeente, dus zouden we daar gezamenlijk in op kunnen trekken." Kees spreekt van 'een soort logistieke hub' in Noordoostpolder om de afzet van lokale producten te kunnen stimuleren. "Het einddoel zou wat mij betreft zijn dat in iedere supermarkt in Noordoostpolder zes meter schap met lokale producten ligt. Maar dan zijn we misschien wel tien jaar verder."

Akker van de Toekomst

Het project Akker van de Toekomst is goedgekeurd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en kan dus rekenen op subsidie. Het betreft een project van Stichting Future Food Production (FFP) en PvdT is mede-aanvrager van de subsidie.

- vervolg van pag. 4 -

Nieuw elan

Om het project aan te vliegen is Marc Reussing als projectleider aangesteld. "We wilden iemand die anders denkt dan onze generatie", zegt Corine. "Marc is net van school af. Hij is zelf actief in bouwsector, maar meer op het gebied van gedrag en marketing. Hij kijkt net even met een andere blik naar de materie. Hij wil actief op zoek naar mensen - 'leads verzamelen' - die echt geïnteresseerd zijn en er verder mee willen. Dus hij kijkt naar wat er kan en wil dat mensen geïnformeerd en gestimuleerd worden. Evalueren doen we aan het einde van de rit."

Marc maakt volop gebruik van sociale media, is online bereikbaar en zet in op informatiebijeenkomsten om specifieke vragen te beantwoorden. Naar aanleiding van energiescans - die door een energieadviseur en tevens vrijwilliger van NEN kosteloos zijn uitgevoerd - zijn er bewoners opgestaan die meteen wel los willen. "Van zulke enthousiaste mensen die het voortouw willen nemen, moet je het hebben. Dat werkt aanstekelijk en is onderdeel van de tactiek die Marc hanteert; 'fear of missing out': je bent gek als je niet mee wilt doen, want dan heb je wat gemist".

Kracht van 'samen'

In het project wordt ingezet op gezamenlijke inkoop bij voorkeur bij bedrijven uit de buurt. Peter: "Als er zes in een straat iets doen aan isolatie, doe het dan tegelijk en door dezelfde partij. Dan hoeft die vrachtwagen niet zes keer de wijk in te komen. Dat is beter voor het milieu en je hebt door gezamenlijke inkoop schaalvoordeel". Op het programma van mogelijkheden staat tevens een doe-het-zelfdag. Corine: "Stel dat een aantal bewoners hun daken willen isoleren en zij kunnen dat zelf, pak dan op een zaterdag gezamenlijk twee daken aan en kijk wat voor spin-off dat geeft. Als je er dan ook nog een bouwmarkt bij kan betrekken, die tegen een scherpe prijs kan leveren, dan maak je het heel laagdrempelig".

In februari is er een eerste bewonersbijeenkomst gehouden in het buurthuis. Daarbij waren zo'n 23 huishoudens vertegenwoordigd die zich allemaal hebben ingeschreven voor deelname aan het project.

VanOns

‘Rugdekking’

Energie Van Ons (EVO) - waar EPN aan levert - is een partnership aangegaan met Essent. Peter legt uit waarom: “EVO is een kwetsbaar bedrijf. Er zijn enorme stromen, maar bij zonne- en windstroom ben je nooit zeker van een continue levering. Dat blijft een van de problemen, ook voor de komende jaren. Dat noemen ze een disbalans, waarvoor rugdekking nodig is”. Essent heeft echter de naam grijs te zijn. “Maar dat wat ze aan elkaar leveren om die disbalans te dekken, zodat EVO niet kan omvallen, is alleen maar groene energie”, aldus de voorzitter van de Energiepioniers.

FleXtore

Er lijkt nu eindelijk schot te komen in FleXtore, de proefopstelling van een waterstofbromidebatterij die op de gemeentewerf komt te staan. “Flexcore is een experimentele batterijontwikkeling voor de opslag van stroom”, licht Peter toe. “Bromide schijnt algemeen verkrijgbaar te zijn, in tegenstelling tot andere stoffen die in batterijen opgeslagen worden. Het is een experiment waarin zes bedrijven samenwerken, waaronder TNO. RVO heeft hiervoor een bedrag beschikbaar gesteld. Die batterij heeft heel veel tegenvallers gehad in het innovatieproces, maar de verwachting is nu dat die er voor de zomer staat.”

- 7 -

EPN start campagne Polderstroom

Er liggen kansen om het credo ‘van, voor en door de polder’ van EnergiePioniers Noordoostpolder (EPN) goed in de markt te zetten. “We gaan in dat kader ook een wervingscampagne voor nieuwe klanten starten”, zegt voorzitter Peter Brouwer.

Energiemaatschappij Energie Van Ons (EVO) waar EPN aan levert, heeft opnieuw een 10 gescoord op de landelijke lijst van groene energieleveranciers. “Prijstechnisch kunnen ze tegen sommige prijsbrekers niet op, maar ze zijn goedkoper dan de grote energiebedrijven”, verzekert Peter. EVO heeft bovendien onlangs in de Flevopolders stroom ingekocht van twee producenten van groene stroom van windmolens. En EPN is in Noordoostpolder in gesprek met een eigenaar van een windmolen. Met die aanwinsten en de reputatie van EVO verwacht EPN met succes de campagne ‘Polderstroom’ in de markt te kunnen zetten.

Frans van de Lindeloof - bekend van de boerderijboeken - is bereid gevonden de projectleiding op zich te nemen. De projectgroep Polderstroom wordt verder gevormd door EPN-bestuurslid Frank Hop en Elly van Wieren. Klanten hebben drie redenen om over te stappen, zegt Peter: “1. Ze zitten bij het goede bedrijf wat betreft groene stroom; 2. per klant vloeit per jaar een bedrag weer terug naar maatschappelijke projecten in Noordoostpolder en; 3. de groene stroom komt uit Flevoland.” Per klant krijgt de EPN jaarlijks 75 euro uitgekeerd. Wat betreft de levering van gas gaat EPN CO₂-compensatie toepassen in de polder, terwijl EVO dat in Afrika doet. Daarnaast heeft EVO in het kader van de wervingscampagne éénmalig een bedrag ter beschikking gesteld waarvan de helft naar het Voedselbos gaat.

Brede expertise

De EPN heeft een tweede lokaal project voor groene stroom in onderzoek. Dat betreft een zonneweide in gezamenlijke exploitatie met andere Flevolandse coöperaties. Daarvoor is expert Jan Bastiaansen als vrijwilliger aangetrokken. Naast vorengenoemde projectleiders is de personele bezetting van EPN uitgebreid met twee nieuwe bestuursleden. Jaap Jongejan is secretaris en Yeb Tiemensma neemt de portefeuille innovatie op zich. “Daarnaast hebben we nog een potentiële kandidaat voor het bestuur. We werken nu echt in portefeuilles, het wordt een breed gedragen club.”

- vervolg van pag. 6 -

Pioniers van de Toekomst is door de gemeente gevraagd hierin te participeren. "Dit project heeft diverse voordelen voor ons: a. we zijn inhoudelijk betrokken; b. het genereert inkomsten; en c. het vergroot ons netwerk." Er zullen twee open dagen worden georganiseerd, één voor bedrijven in de sector en een zaterdag voor maatschappelijk belangstellenden. Mogelijk kan dit ook een van de evenementen worden die de pioniers voor de gemeente organiseren.

Eten op locatie

De voedselpioniers hebben de intentie ook dit jaar weer twee diners op locatie te organiseren. Vorig jaar heeft het concept navolging gevonden bij een bedrijf in Noordoostpolder. "De ondernemer zet het door, omdat hij medewerkers iets mee wil geven voor het leven. Hij gaat het ook aanbieden aan zijn afnemers", vertelt Kees. De voedselpioniers willen het concept uitbreiden naar een lunch op locatie voor bijvoorbeeld gemeenteambtenaren. "En dan met name voor degenen die buiten de polder wonen, maar beleid maken voor mensen in de polder, zodat ze dan een keer een bedrijf zien. Een soort 'progressive lunch' waarbij ze meerdere bedrijven bezoeken."

Cleantech ziet mogelijkheden voor duurzaam watertransport

Waterinlaat aan de Noordermeerdijk tussen Rutten en Lemmer.

"Als de polders nu zouden worden ingericht, zouden we voor watertransport andere stappen nemen." Dat zegt Guido Mangnus, voorzitter van de cleantechpioniers. "Misschien kunnen we met een klein project beginnen om te laten zien hoe het anders kan."

De groep richt zich op efficiënt en duurzaam transport van water naar de akker. De mannen zijn inmiddels zo in de materie gedoken en hebben zoveel inspiratie opgedaan, dat Guido in de eerstvolgende brigadevergadering een presentatie denkt te kunnen houden. Ze hebben bedrijfsbezoeken gebracht aan AP Machinebouw en Faber Beregeningshaspels en in januari waren ze te gast bij het waterschap. "Het was een zeer dynamische avond, die door de medewerkers heel goed was voorbereid. Ze hebben ons uit de doeken gedaan hoe het werkt bij het waterschap en hoe het water stroomt. Daar waren we erg van onder de indruk. Je hebt een bepaald beeld van hoe het werkt, maar je ziet hoe ver je er vanaf staat. Het heeft onze club weer veel inspiratie gegeven." Om dat concreet te maken heeft de groep zich opgesplitst. "De ene groep verzamelt data en de andere werkt een stappenplan uit."

Inlaat

De groep focust op het begin en het eind van de keten. Bij de inlaat van water vanuit het IJsselmeer bestaat er een natuurlijk hoogteverschil van ongeveer vier meter. "Je hebt bij de inlaat al een halve bar waterdruk die je heel eenvoudig kunt benutten, zeker door te infiltreren. Maar je zou die ook moeten kunnen gebruiken tot aan

Symposium

De symposiumgroep heeft inmiddels al weer een keer vergaderd over een nieuw thema. Gedacht wordt aan de positie van de mens in relatie tot kunstmatige intelligentie. "Het is aan ons om het stukje duurzaamheid te verbinden aan wie we zijn", licht Ilse Gnodde toe, "Wat voor rol heb je als mens in de toekomst nog in relatie tot a.i. Wat betekent dat qua werk en vrije tijd? Hoe kun je daarin de balans vinden?" Het thema staat echter nog niet vast. "Als er bij jullie ideeën leven, schroom niet, daar staan we voor open. Wat we onderling wel hebben afgesproken is dat we het in een andere vorm willen gaan doen. Dus niet meer een podium, met één man die zendt en een club toehoorders."

Wat betreft de datum van het symposium zoekt de groep afstemming met andere organisaties. "Afgelopen keren waren er twee andere organisaties die een soortgelijk onderwerp bij de kop hadden. Dat willen we zien te voorkomen of we gaan samenwerken, dus we gaan op onderzoek uit." De hele eerste week van oktober ligt bovendien open om een datum te prikken. "We zitten niet meer aan een bepaalde dag vast. De Dag van Duurzaamheid bestaat niet meer."

- vervolg van pag. 7 -

het haspel. Water oppompen kost bij iedere meter die je dieper gaat heel veel vermogen. Dus als je in plaats van negatieve druk positieve druk hebt, dan kun je al heel veel besparen. Maar die gebruiken we niet, omdat we onze polder zo hebben ingericht." De denkers gaan zich er dus over buigen hoe die positieve waterdruk te benutten. "Met een halve bar kun je heel veel. Het is niet zo dat dat voor de hele polder geschikt is, omdat die oploopt naar de oostkant toe. Maar er zijn wel een paar gebieden waar het een en ander kan."

Beregening

Het huidige systeem van bewatering vraagt vooral veel energie aan het eind van de keten. "De laatste 300 meter, daar waar het water in welke vorm dan ook op de kavel wordt gebracht. Omdat het te makkelijk gaat, is er te weinig innovatie. Het wordt droog, we trekken de haspel uit de schuur, zetten de trekker ervoor en dan gaan we beregenen. De noodzaak is te weinig aanwezig om innovatie echt voort te trekken." Guido merkt op dat bedrijven wel open staan voor vernieuwing. "Ik zie dat in veel bedrijven in de agribusiness. Er zijn ideeën en er is kapitaal, maar het ontbreekt aan mensen die het uit kunnen voeren." Vraag is waar de cleantechpioniers dan een bijdrage kunnen leveren. "Dat kan in de vorm van een rapport zijn, dat iemand anders dan weer oppakt. Soms is er een stap nodig om mensen te overtuigen en te motiveren."

Vacature

Cleantechpionier Wim Steverink, het brein achter Lasting Fields, gaat de club verlaten. "Hij was er vanaf het begin bij, maar heeft daarnaast zoveel andere zaken op zijn agenda dat hij nu de keuze heeft gemaakt bij cleantech te stoppen." Daarmee ontstaat er een 'vacature' bij de club die Guido wel graag ingevuld ziet. Vanwege de 'onbalans' worden vrouwen ook van harte uitgenodigd om zich aan te melden voor de club van technische denkers.

Gepaste aandacht voor Duurzaamheidsbokaal

De symposiumgroep wil de toekenning van de duurzaamheidsbokaal, die op de avond van het symposium wordt uitgereikt, meer autoriteit geven. Taco Buissant des Amorie licht toe: "Tot nu toe selecteerden wij als symposiumgroep partijen en besloten ook wie de award kreeg. Dat moet je niet willen. Onze insteek is dat de symposiumgroep enkel het moment faciliteert en dat de beoordeling los van ons plaatsvindt".

De opzet is inmiddels binnen het pioniersbestuur besproken. In de zomer wordt de samenwerking door middel van publiciteit gevraagd nominaties in te dienen. De jury moet bestaan uit iemand van de gemeente, iemand uit het bedrijfsleven en iemand uit de samenleving, "daardoor krijg je drie verschillende inzichten." Zij stellen aan de hand van criteria een top-3 samen waarop gestemd kan worden. "Je kunt dan een juryrapport aanbieden, waardoor de verkiezing meer lading krijgt."

Wereldwinkel op de tocht

Van de 400 Wereldwinkels in Nederland, is bijna de helft verdwenen en daarmee ook de landelijke vereniging. Het bestuur van Wereldwinkel Emmeloord vindt het ook wel mooi geweest, maar dat gaat Anny van Zwol aan het hart: "Het is nog niet af!".

Alhoewel de Wereldwinkel geen onderdeel is van Pioniers van de Toekomst, wil Anny vanwege de relatie met fairtrade, het netwerk van de brigade graag benutten om over de kwestie na te denken. De Wereldwinkel in Emmeloord is nog een van de weinige in de omgeving. De winkels in Kampen, Lemmer en Vollenhove zijn al gestopt. De landelijke vereniging draaide op bijdrages van de Wereldwinkels, "maar omdat er maar zo weinig meer zijn, kan de vereniging niet meer bestaan."

Wereldwinkel Emmeloord draait soms ook met verlies en mede-bestuursleden van Anny vinden het nu tijd om te stoppen. "Zij zeggen: 'Het is 50 jaar geleden al begonnen in Breukelen. In de polder bestaan we al bijna 40 jaar en de winkel zelf 25 jaar. Het is niet meer van deze tijd'. Daar zit wat in, maar aan de andere kant zijn de Wereldwinkels ook de aanjager geweest. Die hebben er voor gezorgd dat fairtrade food in de supermarkten kwam. En de fairtrade-gemeente is ook vanuit initiatieven van de wereldwinkels ontstaan."

Het is bovendien nog niet af, vindt Anny. "Want de non-foods, waar vinden we die hier in Noordoostpolder? Je kunt nergens fairtrade kleding en andere spullen halen." De Wereldwinkel heeft daarnaast een educatieve tak. "We geven lezingen en gastlessen en we hebben leskisten ontwikkeld. Dat verdwijnt dan ook." Elders in het land ziet Anny allerlei initiatieven ontstaan van samenwerking, waarbij gelijkgestemde groepen een pand delen. "Er zijn mensen mee bezig om dat in onder meer Lelystad en Utrecht op te zetten. We kunnen daar dus nog niet gaan kijken, maar je kunt je er al wel wat bij voorstellen. Je kunt wat aan elkaar hebben, je kunt er met elkaar over praten en elkaars initiatieven ondersteunen."

Samenvattend heeft Anny twee vragen aan de pioniers: "1. Het bestuur van de Wereldwinkel zit al 15 jaar en langer, maar wat we ook proberen we kunnen geen nieuwe bestuursleden krijgen.

Zijn er in jullie netwerk misschien toch nog mensen die in het bestuur zouden willen? 2. Als het zo zou zijn dat we een samenwerking moeten aangaan, met welke groepen zouden we dan samen in één pand kunnen gaan?"

Voedselbos

De projectleiding van het Voedselbos is overtuigd van het welslagen van het project. "Het is een financieel gezond project", zegt Digni. "We hebben subsidies binnengehaald, maar we hebben daarnaast een enthousiaste groep vrijwilligers die de contrafinanciering realiseren. Als je ziet hoe zij ervoor gaan, daar krijgt iedereen energie van."

Educatieproject

Naar aanleiding van publicatie over het project educatie in het vorige Pioniersbulletin, werd Henk benaderd door Anne Leijenaar, rector-bestuurder van het Emelwerda College. De pioniers waren in gesprek met drie basisscholen - in de hoop dat meerdere zich daarbij aan zouden sluiten - om samen iets te ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid. Er werd onder meer nagedacht over één vaste locatie voor duurzaamheidseducatie in combinatie met techniek-onderwijs. "Anne belde mij op en zei: 'Jullie zijn daarover aan het nadenken, maar wij zijn er al mee bezig'. Zij hebben subsidie van het rijk gekregen om een technieklokaal te ontwikkelen voor alle scholen. Het is namelijk ook wettelijk vastgesteld dat er techniek-onderwijs of duurzaamheids-onderwijs moet komen voor basisscholen. Dat is net wat wij voor ogen hadden, dus willen we ons bij die ontwikkelingen aansluiten."

*Tekst en opmaak:
Margé Hof Publicaties*

Zwijnsweg wint 'Samen voor Biodiversiteitsprijs'

©Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Uit bijna honderd inzendingen heeft het project 'Bloeiende bermen binden burgers en boeren' van de Zwijnsweg in Ens de 'Samen voor Biodiversiteitsprijs' gewonnen. Digni van den Dries, één van de initiatiefnemers, is tijdens de vergadering van de pioniersbrigade - daags voor de uitreiking - al zeker van de winst.

Het project staat los van Pioniers van de Toekomst', maar heeft wel alles te maken met duurzaamheid. Daarom demonstreert Digni graag de pitch waarmee hij de volgende dag de jury denkt te overtuigen. Hij licht toe: "Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Er wordt door allerlei clubs gewezen naar de landbouw als groot oppervlaktegebruiker. Dat heeft er toe geleid dat onder meer landbouwclubs bij elkaar zijn gaan zitten en een biodiversiteitsplan hebben opgesteld. Het mooie daarvan is dat het een heel breed draagvlak heeft. Eén van die bedrijven die daar ook in meesprekt is Agrifirm en die heeft de 'Samen voor Biodiversiteitsprijs' bedacht."

'Mooie lokale samenwerking'

In totaal zijn er 98 plannen voor samenwerking ingediend. Op 5 maart werden in Spakenburg-Bunschoten door de Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds aan drie projecten geldprijzen toegekend, waaronder het project van de Zwijnsweg. "Het betreft de aanleg en het beheer van een 'bloeiende plattelandsweg' met gevarieerde bermbeplanting en een doordacht maaibeleid van de sloottaluds. Een mooie lokale samenwerking tussen burgers en boeren, waarbij ook scholen zijn betrokken", zo staat in het juryrapport. "Deze plattelandsweg verbindt bestaande initiatieven voor duurzame landbouw en gebiedsbeheer. Het project staat op zich en is een inspirerend voorbeeld van de kracht van samenwerking." De samenwerkende bewoners van de Zwijnsweg hebben een cheque van 25.000 euro ontvangen om hun projectidee te realiseren.